

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 700/2022-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Luciou Danišovičovou, PhD., advokátkou, Drieňová 1/D, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 1/2019 a sp. zn. 14 C 31/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava V v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 1/2019 a sp. zn. 14 C 31/2019 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava V **prikazuje** v konaniach sp. zn. 14 C 1/2019 a sp. zn. 14 C 31/2019 konať bez zbytočných prietrahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré je Okresný súd Bratislava V **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava V **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **410,26 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 31. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 1/2019 (ďalej aj „napadnuté konanie sp. zn. 14 C 1/2019“) a sp. zn. 14 C 31/2019 (ďalej aj „napadnuté konanie sp. zn. 14 C 31/2019“, spolu aj „napadnuté konania okresného súdu“). Navrhuje v napadnutých konaniach okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 4 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

1.1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 700/2022-16 z 15. decembra 2022 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Predmetom napadnutých konaní je žaloba sťažovateľa o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorú podal na okresnom súde 10. januára 2019. Obsahom žaloby je vyporiadanie majetku nadobudnutého počas spoločného spoluzitia sťažovateľa a žalovanej [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) do ich spoločného vlastníctva. Okresný súd uznesením č. k. 14 C 1/2019-72 z 27. marca 2019 žalobu v časti návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vylúčil na samostatné konanie (žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa vedie ako napadnuté konanie sp. zn. 14 C 1/2019 a žaloba o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa vedie ako napadnuté konanie sp. zn. 14 C 31/2019, pozn.).

3. K priebehu napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 1/2019 sťažovateľ uviedol, že výzvou okresného súdu č. k. 14 C 1/2019-71 z 1. marca 2019 bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu, na čo sťažovateľ 18. apríla 2019 podal návrh na oslobodenie od platenia súdneho poplatku, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením č. k. 14 C 1/2019-98 z 24. mája 2019 tak, že mu nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Poukázal na to, že žalovaná sa doteraz k podanej žalobe nevyjadrila (na vyjadrenie k žalobe ju okresný súd vyzval výzvou č. k. 14 C 1/2019-104 z 19. júla 2019, pozn.). Ďalej uviedol, že okresný súd pojednávanie nariadené na 11. február 2020 zrušil na základe žiadosti žalovanej (ktorá žiadosť odôvodnila možným mimosúdnym vyriešením sporu, pozn.) a v dôsledku preventívnych opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19 okresný súd zrušil aj pojednávania nariadené na 16. apríl 2020 a 10. február 2021.

3.1. Vo vzťahu k priebehu napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 31/2019 uviedol, že na zaplatenie súdneho poplatku bol vyzvaný až takmer 7 mesiacov po podaní žaloby (výzvou okresného súdu č. k. 14 C 31/2019-70 z 27. júna 2019, pozn.), navyše, v nesprávnej výške (okresný súd sťažovateľovi vrátil navyše zaplatený súdny poplatok uznesením č. k. 14 C 31/2019-76 z 19. júla 2019, pozn.). Zároveň okresný súd uznesením č. k. 14 C 31/2019-77 vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k žalobe. Aj v tomto napadnutom konaní boli zrušené okresným súdom nariadené pojednávania [pojednávanie nariadené na 11. február 2020 bolo zrušené na základe žiadosti žalovanej (ktorá žiadosť odôvodnila možným mimosúdnym vyriešením sporu, pozn.) a pojednávania nariadené na 16. apríl 2020 a 2. február 2021 boli zrušené v dôsledku preventívnych opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19, pozn.]. Následne okresný súd nariadil pojednávanie

na 23. november 2021, avšak aj to bolo zrušené zo zdravotných dôvodov na strane zákonného sudcu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta nečinnosť okresného súdu v napadnutých konaniach. Argumentuje tým, že napriek tomu, že žalobu podal pred takmer 4 rokmi, doteraz (v čase podania ústavnej sťažnosti, pozn.) nedošlo v žiadnom z napadnutých konaní k uskutočneniu ani jedného pojednávania. Poukázal na to, že vo veci boli vykonané len úkony smerujúce k zaplateniu súdneho poplatku. Je toho názoru, že v danom prípade už ide o dlhodobú absolútnu nečinnosť okresného súdu. Dodal, že akceptuje, že v niektorých obdobiach bránili plynulému konaniu okresného súdu objektívne okolnosti spočívajúce v protipandemických opatreniach, avšak ani uvedené (vzhľadom na obmedzené časové úseky, počas ktorých súdy nevykonávali pojednávania, pozn.) nie je spôsobilé ospravedlniť, že okresný súd počas takmer 4 rokov nevykonával žiadny relevantný úkon smerujúci k rozhodnutiu veci.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Ústavný súd si už v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od okresného súdu vyžiadal jeho vyjadrenie k samotnej ústavnej sťažnosti. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 3326/2022 doručenom ústavnému súdu 1. decembra 2022 prostredníctvom predsedníčky okresného súdu a tiež zákonného sudcu uviedol, že vo veciach koná v rámci personálnych možností (pokiaľ ide o sudcov, ale aj administratívneho aparátu, pozn.) s prihliadnutím na zaťaženosť súdnych oddelení, množstvo pridelených vecí a nutnosť uprednostniť spory, ktoré napadli skôr, a tiež tie, ktorých vybavenie neznesie odklad. Dodal, že obdobia nečinnosti, ako aj nedostatočne efektívnej činnosti okresného súdu sú dôsledkom personálnej situácie na okresnom súde súvisiacej s generačnou obmenou sudcov, preto došlo aj k viacnásobnému prerozdeleniu spisov. Zároveň bolo poukázané na to, že všetky prerozdelené spisy (vrátane spisov v napadnutých konaniach, pozn.) si vyžadujú zo strany nového zákonného sudcu ich preštudovanie. Vo vzťahu k napadnutému konaniu vedenému pod sp. zn. 14 C 1/2019 zákonný sudca uviedol, že vzhľadom na to, že jeho pojednávacie dni v roku 2022 už boli plne obsadené (vecami skôr pridelenými, pozn.), termín pojednávania bol nariadený na prvý štvrtrok roku 2023 (na 20. február 2023, pozn.). Vo vyjadrení bolo poukázané aj na to, že doterajšia dĺžka napadnutých konaní nebola ovplyvnená len postupom okresného súdu, ale aj tým, že podaná žaloba v sebe kumulovala dva navzájom nesúvisiace nároky, preto musel okresný súd vylúčiť žalobu v časti o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov na samostatné konanie. Argumentoval tiež tým, že sťažovateľ 18. apríla 2019 podal návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov, avšak okresný súd mu oslobodenie nepriznal v dôsledku absencie preukázania dôvodov na jeho oslobodenie. Tiež poukázal na to, že ani žalovaná sa v stanovenej lehote nevyjadrila k podanej žalobe. Uviedol, že pojednávanie nariadené na 11. február 2020 bolo zrušené na žiadosť žalovanej a následne nariadené pojednávania boli zrušené v dôsledku protipandemických opatrení.

5.1. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 3326/2022 (po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, pozn.) doručenom ústavnému súdu 8. februára 2023 uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava skutočností uvedených v podaní ústavnému súdu doručenom pred prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Dodal, že v napadnutom konaní sp. zn. 14 C 1/2019 je pojednávanie nariadené na 20. február 2023, pričom pokiaľ ide o napadnuté konanie sp. zn. 14 C 31/2019, rozhodnutie zákonného sudcu o ďalšom procesnom postupe závisí od výsledku dokazovania na už uvedenom pojednávaní v napadnutom konaní sp. zn. 14 C 1/2019.

III.2. Replika sťažovateľa:

6. Sťažovateľovi bola výzvou ústavného súdu zo 14. februára 2023 daná možnosť vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu sp. zn. Spr. 3326/2022 doručenom ústavnému súdu 1. decembra 2022 a k stanovisku okresného súdu sp. zn. Spr. 3326/2022 doručenom ústavnému súdu 8. februára 2023. Predmetná výzva ústavného súdu bola riadne doručená 14. februára 2023. Sťažovateľ v lehote 10 dní stanovenej ústavným súdom požadované stanovisko nezaslal, čím nevyužil právo vyjadriť sa.

III.3. Prehľad procesných úkonov:

7. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúcich súdnych spisov okresného súdu (vyžiadaných pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti, pozn.) zistil, že priebeh napadnutých konaní korešponduje s tým, ako ho uviedol sťažovateľ (resp. ako je uvedený v bodoch 3 a 3.1. tohto nálezu, pozn.). K aktuálnemu stavu napadnutých konaní je potrebné dodať, že v napadnutom konaní č. k. 14 C 1/2019 sa 20. februára 2023 uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. máj 2023. Pokiaľ ide o napadnuté konanie sp. zn. 14 C 31/2019, po zrušení pojednávania nariadeného na 23. november 2021 neboli vo veci (po prerozdelení spisov novému zákonnému sudcovi, pozn.) vykonané žiadne iné relevantné úkony. V súčasnej dobe sa spis nachádza u zákonného sudcu.

III.4. Ústne pojednávanie:

8. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov konania, obsahu vyžiadaných súdnych spisov okresného súdu, ako aj overenia aktuálneho stavu napadnutých konaní na okresnom súde je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach, a to primárne v dôsledku jeho nečinnosti.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu.

Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutých konaniach došlo k vzniku prietáhov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľa, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutých konaní mala samotná povaha prejednávanej veci.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory, ktorých predmetom je riešenie otázky zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, resp. vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, je v zásade možné považovať za bežne prejednávanú agendu všeobecných súdov. V danom prípade síce ústavný súd berie do úvahy aj argument okresného súdu o potrebe vylúčiť žalobu v časti o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov na samostatné konanie, avšak ani táto okolnosť sama osebe nie je podľa posúdenia ústavného súdu spôsobilá ospravedlniť vznik prietáhov (primárne v dôsledku následnej nečinnosti okresného súdu, pozn.).

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní doterajšieho priebehu napadnutých konaní na strane sťažovateľa nezaznamenal okolnosti, ktoré by rozhodujúcim spôsobom negatívne ovplyvnili doterajší priebeh napadnutých konaní. Ani s poukazom na toto kritérium tak nie je možné okresný súd zbaviť jeho zodpovednosti za priebeh a doterajšiu dĺžku napadnutých konaní, resp. za vzniknuté prietahy.

14. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu, je potrebné uviesť, že po zhodnotení doterajšieho priebehu napadnutých konaní ústavný súd v oboch napadnutých konaniach jednoznačne identifikoval prietahy, ktoré vznikli primárne v dôsledku nečinnosti, resp. nedostatočne efektívnej činnosti okresného súdu.

15. Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že podstatnou pre konštatovanie už uvedenej existencie prietáhov v napadnutých konaniach je práve tá skutočnosť, že v rámci napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 1/2019 sa až 20. februára 2023, teda po uplynutí približne 4 rokov od podania žaloby (podaná 10. januára 2019, pozn.), uskutočnilo vôbec prvé pojednávanie (ktoré však bolo odročené na 29. máj 2023, pozn.), pričom pokiaľ ide o napadnuté konanie vedené pod sp. zn. 14 C 31/2019, v tomto okresný súd doteraz neuskutočnil žiadne pojednávanie. Je teda možné uzavrieť, že v prípade oboch napadnutých konaní okresný súd v zásade počas obdobia 4 rokov od podania žaloby (v prípade napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 1/2019 do uskutočnenia pojednávania 20. februára 2023, pozn.) vo veci nevykonával v podstate žiadne relevantné úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu veci.

15.1. Zároveň je nutné vo vzťahu k oboj napadnutým konaniam poukázať aj na úplnú nečinnosť okresného súdu v rámci ich priebehu, keď v prípade napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 1/2019 je možné na základe predloženého spisového materiálu konštatovať nečinnosť okresného súdu v trvaní presahujúcom jeden a pol roka (od zrušenia pojednávania nariadeného na 10. február 2021 do 21. novembra 2022, keď okresný súd nariadil pojednávanie na 20. február 2023, pozn.). V prípade napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 31/2019 je možné tiež identifikovať nečinnosť okresného súdu už presahujúcu jeden rok (od zrušenia pojednávania nariadeného na 23. november 2021 až dosiaľ, pozn.).

15.2. S poukazom na okresným súdom uvádzané personálne aspekty v spojení s množstvom agendy, ktorú musí okresný súd a zákonný sudca riešiť, ako aj následnou nutnosťou opakovaného prerozdeľovania spisov medzi sudcov ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že uvedené je aj otázkou organizácie práce, a to nielen samotného zákonného sudcu, ale aj vedenia súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020). Týmito okolnosťami teda nie je možné ospravedlniť identifikované obdobia nečinnosti, ako aj nedostatočne efektívnej činnosti okresného súdu v rámci napadnutých konaní.

16. Po zhodnotení všetkých okolností ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že napadnuté konania trpia prietahmi. Prietahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu, a to najmä v dôsledku jeho nečinnosti a nedostatočne efektívneho postupu. Okresný súd nepostupoval v napadnutých konaniach v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. K tomuto záveru ústavný súd v danom prípade dospel aj po prihliadnutí na argumentáciu okresného súdu spočívajúcu v tom, že podaná žaloba v sebe kumulovala dva navzájom nesúvisiace nároky.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach boli porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému

súdu konať bez zbytočných prietáhov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach, okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia vo výške 4 000 eur. Uvedené odôvodňoval nečinnosťou okresného súdu, a to súčasne v dvoch konaniach napriek jeho opakovaným žiadosťiam o nariadenie pojednávania. V tejto súvislosti zároveň poukázal na to, že v dôsledku nečinnosti okresného súdu dochádza k oddiaľovaniu jeho reálnej možnosti využívať majetok (pretože žalovaná má toho času ich spoločný majetok užívať sama, pozn.), pričom výlučne na strane sťažovateľa dochádza k zmenšovaniu jeho majetku v dôsledku len ním vykonávaných úhrad každomesačných splátok spoločného hypotekárneho úveru.

20. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je skutočnosť, že vôbec prvé pojednávanie vo veci sa v prípade napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 1/2019 uskutočnilo až 4 roky po podaní žaloby, pričom ďalšou okolnosťou, na ktorú ústavný súd prihliadol, je, že v prípade napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 14 C 31/2019 sa doteraz neuskutočnilo žiadne pojednávanie vo veci a nečinnosť okresného súdu v ňom tak stále pretrváva. Zohľadniac uvedené, ako aj skutočnosť, že stav právnej neistoty sťažovateľa trvá, ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 2 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

22. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

23. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 410,26 eur (bod 4 výroku nálezu).

24. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Celkovo tak sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov v sume 410,26 eur.

25. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu